

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Kommunala pensionärsrådets protokoll

2025-11-13

Kl. 13:00 – 16:00

”Framtiden”, Sollidenvägen 64 B

Plats och tid

”Framtiden”, Sollidenvägen 64 B, torsdagen den 13 november kl 13:00 – 16:00

Paragrafer

§§ 29 – 33

Beslutande

Margareta Winberg, S, Kommunstyrelsen, ordförande

Gudrun Olsson, S, Vård- och omsorgsnämnden

Tord Lundin, C, Tekniska nämnden

Gertrud Nygren, PRO, vice ordförande

Karin Friberg, PRO

Ingela Jönsson, PRO

Hildegund Forslund, SPF

Christina Bondelid, SKPF

Britt Wikman, SKPF

Karin Ivarsson, Visions pensionärssektion

Närvarande ersättare

Ewa Welander, PRO

Eva-Britt Frånlund, SKPF

Övriga närvarande

Magnus Eriksson, sekreterare

Frida Larsson, stadsträdgårdsmästare Teknisk förvaltning

Torun Jacobsson, planarkitekt Samhällsbyggnad

Thomas Widenstjerna, kompetensförsörjningsstrateg Vård- och omsorgsförv.

Karin Söderberg, mark- och exploateringsingenjör Teknisk förvaltning

Johanna Olsson, praktikant

Utses att justera

Gertrud Nygren med Ingela Jönsson som ersättare

Justering

2025-11-25 kl. 15.00

Underskrifter

Ordförande

Margareta Winberg

Justerare

Gertrud Nygren

Sekreterare

Magnus Eriksson

Justering av Kommunala pensionärsrådets protokoll från den 13 november 2025 har tillkännagivits genom publicering på Östersunds kommuns hemsida.

Förvaringsplats: Vård- och omsorgsförvaltningen

Ärendelista

§ 29

Diskussion/information om bevarande och utökning av
grönområden 5

§ 30

Personalmix inom vård och omsorg i Östersunds kommun 12

§ 31

Strategi för bostadsförsörjning 17

§ 32

Sammanträdesdatum och tider för Kommunala pensionärsrådet
2026 22

§ 33

Övriga frågor 23

§ 29

Diskussion/information om bevarande och utökning av grönområden

Bevarande av och utökning av grönområden, Frida Larsson, stadsträdgårdsmästare, och Torun Jacobsson, planarkitekt, kom till Kommunala pensionärsrådet för att diskutera och informera om planer för bevarande och eventuell utökning av grönområden inom Östersunds kommun.

Bevarande och utökning i detaljplanering

Det är i detaljplanerna som besluten om att bevara tas, det är i detaljplane-processen som olika intressen slutligen viktas mot varandra. Grönområden ställs ofta mot behovet av annan utveckling av marken för t.ex. bostäder, handel, verksamheter. Bevarande kan innebära att inventera och definiera de viktigaste värdena. Spara grönytor och träd så långt möjligt. Det bästa och billigaste. Om grönområden tas i anspråk – ersätt och kompensera eller i sista hand ”höj kvaliteten”. Det är problematiskt med förtätning och höjda kvaliteter när vi vet att det riskerar bli brist på mängd, kvaliteter kan inte ersätta yta när det gäller vissa värden av grönstrukturen. Ett exempel är Lövbergaparken – bostäder byggs på halva grusplanen och den andra halvan ska göras grön (men vi ser hellre att det inte byggs alls i parken) Utökning – vi vet inte om det är möjligt. Behövs i så fall ett annat tänk kring att nyttja redan bebyggda områden på ett annat/effektivare sätt. Nyanläggning av grönområde är möjligt i vissa specifika fall. T.ex. omvandling av före detta industriområden (Storsjö strand) Kan också innebära att kommunen t.ex. löser in privat mark som gör grönyterna mer tillgängliga, t.ex. Inspektörsvägen och Odensala 11:3.

Sammanfattning av presentationen: Grönstrukturplanering

Vad är grönstrukturplanering?

Grönstrukturplanering handlar om att långsiktigt planera för framtida grönområden i kommunen. Den är en del av kommunens översiktsplanarbete och bygger på olika typer av underlag, bland annat sociotopkartering.

Grönstrukturplanen i översiktsplaneringen

- Alla kommuner måste ha en aktuell översiktsplan.
- Ny lagstiftning kräver ”rullande” översiktsplanering, vilket innebär regelbundna uppdateringar.
- Exempel från Örebro och Östersunds egen översiktsplan (Östersund 2040) illustrerar hur grönytor pekas ut och hanteras i planeringen.

Sociotopkartering – ett viktigt underlag

Sociotopkartering innebär att kommunen kartlägger:

- Sociala värden i grönområden
- Ytor med vistelsevärden, t.ex. lek, rekreation, naturupplevelse, aktiviteter

Syfte

Att förstå hur människor använder grönområden och vilka värden som finns där, som grund för framtida planering.

Avgränsningar

- Tätorter: Östersund, Brunflo och Lit med 300 m buffert.
- Friluftsområden utanför tätort: 5000 m buffert.
- Riktvärde för sociotopytor: minst 0,2 ha och 20 m breda (med få undantag).

Processen för sociotopkarteringen

- Expertvärdering hösten 2024 – våren 2025
- Brukarvärdering via enkät 13 mars – 25 maj 2025
- Fältinventering och ytterligare expertvärdering sommaren 2025
- Interngranskning pågår

Fler aspekter i grönstrukturen

Grönstrukturplaneringen inkluderar även:

- Naturmiljöer, växter och djur
- Dagvattenhantering och skyfallsfrågor
- Temperaturreglering
- Flera andra ekologiska och sociala faktorer

Preliminär tidplan för arbetet

- 2024–2025: Fokus på sociotopkartering och andra underlag
- 2026: Bearbetning av underlag, avstämningar, arbete med utkast
- Vår 2027: Samråd
- Höst/vinter 2027: Granskning
- Sommar 2028: Antagande av grönstrukturplanen

Kort sammanfattning

Presentationens huvudsakliga budskap är att Östersunds kommun arbetar långsiktigt med att planera framtidens grönområden. Sociotopkartering – där både experter och invånare deltar – är en central del av arbetet.

Grönstrukturplanen blir ett viktigt underlag i kommunens översiktsplan och kommer att färdigställas stegvis fram till 2028.

Sammanfattning av presentationen: Bevarande och utökning av grönområden i Östersund

Bakgrund och organisation

Gröna frågor hanteras av flera delar av kommunen:

- Samhällsbyggnad
- Mark- och exploatering (Kommunledningskontoret)
- Kultur- och fritidsförvaltningen
- Teknisk förvaltning

Planeringen styrs av:

- **Översiktsplanen (ÖP)** – vägledande
- **Detaljplaner (DP)** – juridiskt bindande och där besluten om bevarande eller exploatering slutligen tas.

Bevarande i detaljplanering

I detaljplaneringen vägs grönområden ofta mot behov av mark för:

- Bostäder
- Handel
- Verksamheter

Bevarande kan innebära:

- Kartlägga och definiera viktiga natur- och vistelsevärden
- Spara grönytor och träd i så stor utsträckning som möjligt (“det bästa och billigaste”)

Om grönområden ändå tas i anspråk ska kommunen:

1. Ersätta
2. Kompensera
3. I sista hand: Höja kvaliteten på andra grönytor

Men presentationen understryker att *kvalitet inte alltid kan ersätta yta*, särskilt vid värden som kräver fysisk storlek (naturmark, skog m.m.).

Exempel: I Lövbergaparken byggs bostäder på halva grusplanen, medan andra halvan ”görs grönare” – kommunen hade hellre sett att ingen byggnation genomfördes.

Utökning av grönområden

Det finns begränsade möjligheter att utöka grönområden när staden förtätas.

Utökning kan dock ibland ske genom:

- Att omvandla tidigare industriområden (t.ex. Storsjö strand)
- Att köpa in privat mark för att öka tillgängligheten (t.ex. Inspektörsvägen, Odensala 11:3)

Men presentationen poängterar att nya grönytor i praktiken blir svåra att skapa i takt med att kommunen växer, och att det krävs ett nytt sätt att använda redan bebyggd mark effektivt.

Forskning och kostnad/nytta

Göteborgs universitets forskning lyfts fram:

- Träddungar och skog → mycket nyttiga och billiga
- Gröna väggar och tak → dyrare och ger mindre nytta i jämförelse

Detta används som argument för att prioritera naturmark framför tekniska eller ”designade” gröna lösningar.

Bevarande och utveckling i förvaltning

Kommunen arbetar med att:

a) Inventera och kartlägga befintliga värden

– Till exempel kalkbarrskogar, hotade arter som violett guldvinge, trädhälsa i parker och alléer.

b) Använda ekologiskt hållbara skötselmetoder

- Dagvatten i våtmarker/diken/dammar
- Fler blomrika marker
- Att spara död ved i naturmiljöer

c) Åtgärda eftersatt underhåll

Bevara kvalitet på:

- Lekplatser
- Murar och staket
- Bryggor, stränder
- Fontäner och vattenanläggningar

d) Utveckla tillsammans med medborgare

Medborgarförslag, synpunkter och dialoger i utvecklingsplaner är mycket viktiga för förvaltningen.

Kort slutsats

- Bevarandet av grönområden är centralt för kommunens planering.
- Det är i detaljplaneringen de avgörande besluten tas – där grönområden ofta står mot exploatering.
- Kvalitet kan aldrig fullt ut ersätta förlorad grönyta.
- Att utöka grönområden är svårt, men möjligt vid vissa omvandlingsprojekt eller markförvärv.
- Förvaltningen arbetar aktivt med inventering, hållbar skötsel och dialog med medborgare.

När planen är framtagen så kommer den delges Kommunala pensionärsrådet för att inhämta åsikter.

§ 30

Personalmix inom vård och omsorg i Östersunds kommun

Thomas Widenstjerna, kompetensförsörjningsstrateg, kom efter önskemål från rådet för att informera och diskutera personalmix av olika roller och så vidare inom vård och omsorgen i Östersunds kommun.

Nedan finns ett antal tabeller som redovisar personal inom Vård- och omsorgsförvaltningen i Östersunds kommun.

Anställda inom Vård- och omsorgsförvaltningen

Verksamhet	Fast anställda	Vikarier	Totalt
Hemtjänst och särskilt boende	1035	872	1907
Funktionshinder	1155	1108	2263
Övrigt	130	2	132
Totalt	2320	1982	4302

Sektor hemtjänst och särskilt boende

Omsorgspersonal

Yrkeskategori	Fast anställda	Vikarier	Totalt
Undersköterskor	527	115	642
Vårdbiträden	247	722	969
Serviceassistenter	17	2	19

Totalt:	791	839	1630
----------------	------------	------------	-------------

Legitimerad personal

Yrkeskategori	Fast anställda	Vikarier	Totalt
Distriktssköterskor	33	5	38
Sjuksköterskor	53	17	70
Fysioterapeuter	23	0	23
Arbets terapeuter	22	1	23
Dietister	2	0	2
Totalt:	133	23	156

Chefer

Yrkeskategori	Antal
Gruppchefer	8
Biträdande enhetschefer	1
Enhetschefer	35
Verksamhetschefer	4
Sektorchef	1
Adm. personal	26

Antal medarbetare per chef

Yrkeskategori	Fast	Vikarier	Totalt
Enhetschefer	27,4	24,62	52,03
Enhetschefer, Biträdande enhetschefer, Gruppchefer	21,59	19,59	41,18

Sektor funktionshinder

Stödpersonal

Yrkeskategori	Fast anställda	Vikarier	Totalt
Stödpersoner	279	585	864
Stödbiträden	15	11	26
Stödassistenten	627	194	821
Stödpedagoger	15	0	15

Stödkonsulter	5	0	5
Totalt:	941	790	1731

Legitimerad personal

Yrkeskategori	Fast anställda	Vikarier
Distriktssköterskor	10	1
Sjuksköterskor	8	0
Fysioterapeuter	8	0
Arbets terapeuter	16	0

Chefer

Yrkeskategori	Antal
Enhetschefer	60
Verksamhetschefer	4
Sektorchef	1
Adm. personal	10

Antal medarbetare per chef

Yrkeskategori	Fast	Vikarier	Totalt
Enhetschefer	16,55	13.18	29,73

Åldersfördelning alla timanställda

Födelseår	Antal	Födelseår	Antal
1934–1944	6	1980–1989	221
1945–1950	50	1990–1995	198
1951–1959	251	1996–2000	275
1960–1964	84	2001–2005	449
1965–1969	76	2006–2008	228
1970–1979	144		
Totalt: 1982 timanställda medarbetare			

Personalandel icke medborgarnära

OH-verksamheter	Antal
Vaktmästare, tekniker, chefer, administratörer, biståndshandläggare, stabs-/beställarenheter. (Alla som inte arbetar medborgarnära) (Tot. 124 chefpositioner i hela förvaltningen)	314 motsvarar 7,73% av totala personalstyrkan. 6,34 % Om 41 biståndshandläggare räknas till första linjen

§ 31

Strategi för bostadsförsörjning

Vid Kommunala pensionärsrådets sammanträde den 18 september så kom Maria Flygare, lokalsamordnare, till rådet för att ge lite kort information om Östersunds kommuns plan för bostadsförsörjning som just nu arbetas med att ta fram. Vid detta sammanträde så kom Karin Söderberg, mark och exploateringsingenjör till rådet för att ge vidare information i denna fråga. Nedan följer en sammanfattning av Karins presentation.

Kommunens uppdrag och arbete

Kommunen arbetar strategiskt och kommunövergripande med mark- och vattenplanering, översiktsplanering enligt PBL, samordning av transportinfrastruktur samt utveckling av digitala planeringsunderlag. Kommunen ansvarar också för den övergripande bostadsförsörjningen.

Huvudfrågor i presentationen

Det kommunala bostadsförsörjningsansvaret

Under perioden har kommunen:

- Utrett förturer för unga via det kommunala bostadsbolaget – dock utan resultat.
- erbjudit markanvisning för kollektiva hyresrätter.
- byggt många små lägenheter (1–2 rok) under marknadshyra, delvis med statligt investeringsstöd (ca 350 bostäder).
- Påbörjat utredning om differentierad hyressättning.

Planering för äldre och generationsväxling

Kommunen använder GIS-kartläggning för att identifiera områden där:

- många äldre bor i småhus eller i flerbostadshus utan hiss.
- generationsväxling är sannolik, särskilt i områden som Odensala och Hornsberg.

Äldre föredrar ofta:

- närhet till kollektivtrafik, centrum, parkmiljö och service,
- att bo nära där de redan bor,
- hyresrätt framför ägande.

Kommunen prioriterar därför lämpliga lägen för bostäder för äldre i **hela kommunen**, inte i särskilda stadsdelar.

Bostadsanpassning

- Privatpersoner kan söka bostadsanpassningsbidrag.
- Privat fastighetsägare kan söka stöd hos Boverket.
- Kommunen kan dock **inte** ge ekonomiska stöd till fastighetsägare eller söka statliga bidrag för dem.

Trygghetsboenden

- Kommunen bygger inte trygghetsboenden i egen regi.
- Särskilda boenden (SÄBO) för äldre med omsorgsbehov drivs av kommunen och kräver biståndsbeslut.
- Östersundshem förvaltar trygghetsboenden, men kommunen ställer inga extra krav utöver vanliga bostadsregler.

Kommunen kan underlätta för privata aktörer genom:

- att prioritera lämpliga lägen i detaljplanering,
- möjliggöra lokalblandning (t.ex. kommunal verksamhet i bottenplan) för att stärka projektens ekonomi.

Att stimulera flyttkedjor

- Jordnära planering sker redan med fokus på äldres behov.
- Flyttkedjor är svåra att påverka då viktiga verktyg ligger på statlig nivå (skattepolitik, finansiering).
- Dyrare nyproduktion ger längre flyttkedjor.

Särskilt boende (SÄBO) – utbyggnadsplaner

Sedan 2020 har ca **80 nya SÄBO-platser/lägenheter** tillkommit.

Fram till 2034 planeras:

- ytterligare **200 platser** för att möta behovsökningen,
- ca **50 platser** för att ersätta uttjänta fastigheter.

Pågående och planerade projekt:

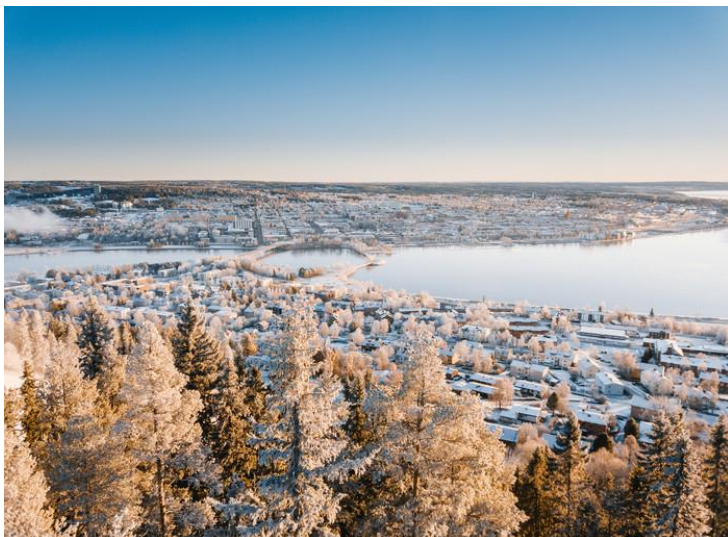
- Nytt SÄBO på Solliden: **90 lägenheter**, klart 2028.
- Förhyrning av en hel fastighet för SÄBO – upphandling klar 2026.
- Förstudie: Lingonets förskola – **54 lägenheter**.
- Förstudie: omvandling av Körfältsskolan – **64 lägenheter**.

Kommande strategi och dialog med äldre

- Ny **Strategi för bostadsförsörjning** är under revidering och beräknas vara klar sommaren 2026.
- Kommunala Pensionärsrådet föreslås bli remissinstans, tillsammans med branschaktörer och Östersundshem.

Kort slutsats

Presentationens helhet visar att kommunen arbetar brett med både bostadsplanering, äldres boendebehov, utveckling av särskilt boende samt strukturer för att stödja både privata och offentliga aktörer – men har begränsade möjligheter att ekonomiskt påverka bostadsmarknaden. Fokus ligger på planering, samordning och att prioritera lägen som passar både äldre och yngre målgrupper.

§ 32

Sammanträdesdatum och tider för Kommunala pensionärsrådet 2026

Kommunala pensionärsrådet behöver fastställa datum och tider för sammanträden under 2026. Sex datum behöver tas fram för året. Tre på våren och tre på hösten. Vård- och omsorgsförvaltningen föreslår följande datum, där hänsyn tagits till andra möten inom kommunen.

19 februari
16 april
16 juni (tisdag)
17 september
5 november
17 december

Samtliga är planerade mellan 13.00 – 16.00 på torsdagar utom den 16 juni som är planerad till en tisdag men samma tid.

Kommunala pensionärsrådet beslutar efter föreslagna datum och tider.

§ 33

Övriga frågor

Kommunala pensionärsrådet får information om ett antal frågor som man ställt till Vård- och omsorgsförvaltningen.

Hur har sommaren varit?

Sommarbemanningen gick väldigt bra. Många chefer tycker att det var bästa sommaren på länge. Det var relativt lätt att hitta vikarier inom all verksamhet, även inom sektor funktionshinder.

Hur har det fungerat med ”ungdomarna” som varit i verksamheten?

Det var fler sökande än antalet platser. De flesta som arbetat har varit väldigt nöjda. Flera har nu fyllt 18 och är inne och jobbar som timvikarier. Man har dock uppmärksammat att man behöver se över och förtydliga arbetsbeskrivningarna för att förhindra att ungdomarna råkar ut för incidenter.

Frågor som kommer att lyftas vid sammanträde den 11 december (som tyvärr inte går att ta denna gång)

- Länstrafiken återkommer för att följa upp tidigare besök
- Beredskap för evakuering av SÄBO och medborgare med mycket hemtjänst
- Läkare SÄBO
- Ev. gå in på budget 2026 för VON
- Information om Begripsam, ett projekt för att göra hemsida mer lättläst
- Uppföljning av Seniorhälsoutmaningen
- Patientnämnden kommer på besök vid mötet i februari

Frågor som rådet önskar lyfta vid ett senare möte

- Matkostnader

Kommunala pensionärsrådet får information om en bra väg att få information om hur man upptäcker och förhindrar att bli utsatt för internetbedrägerier. Se länk nedan.

Internetstiftelsen

Internetstiftelsen – Del av ”Hela Sveriges säkerhetsevent” ([Hela Sveriges säkerhetsevent – Tänk Säkert 2025 - YouTube](#)) eller de korta utbildningar som finns på deras sida. Eventet ska finnas på deras Youtube-kanal om man söker på Internetstiftelsen.